

USTEC·STES

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

www.sindicat.net

Franqueig
concertat
02/444

Número 503

Eina sindical Secretaria de la Dona

25 NOVEMBRE

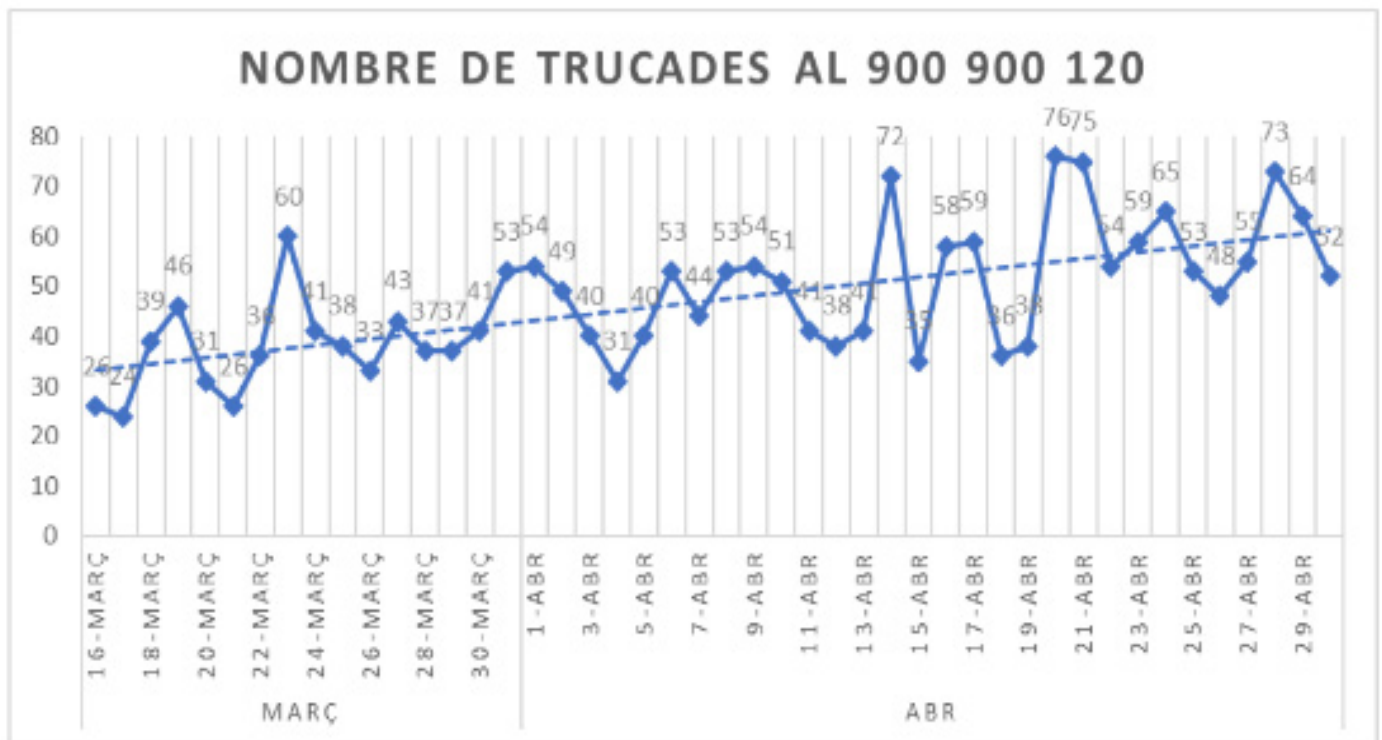
Dia internacional per l'erradicació de la violència contra les dones

Han estat moltes les veus institucionals i no institucionals que han exposat com la pandèmia ha afectat específicament les dones.

La xifra pública més alarmant, ha estat, tal i com han apuntat molts mitjans de comunicació, l'augment de trucades als números de telèfon habilitats per l'Administració per dur a terme les denúncies.

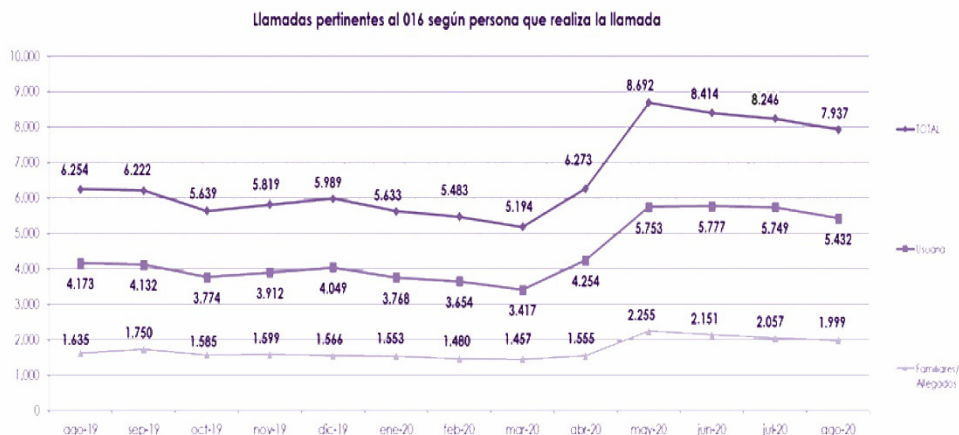
A Catalunya, l'Institut Català de les Dones feia èmfasi en l'augment d'un 88% en el nombre de trucades si comparem les dades amb els mesos de gener i febrer del mateix 2020.

Recollia també aquestes dades relatives a la Línia d'atenció contra la violència masclista 900 900 120 al seu informe "Anàlisi de les trucades al telèfon 900 900 120 durant el confinament (de 16 de març a 30 d'abril)":

Font: Institut Català de les Dones

El Ministeri d'Igualtat de l'Estat espanyol feia públiques també les dades següents referents al 016, que recordem que és el servei telefònic d'informació i assessorament jurídic en matèria de violència de gènere de l'Estat espanyol.

Font: Ministerio de Igualdad del Gobierno de España

Aquestes xifres són orientatives en tant que hi ha persones que per molts motius no s'acaben adreçant a l'administració, però hem de prendre-les com a referència perquè són les que tenim a disposició.

Podem intuir quin ha estat l'entorn socio-afectiu d'alguns dels nostres alumnes durant aquest període de confinament, sens dubte gens favorable a l'aprenentatge.

La no presencialitat als centres és un factor de segregació social, com ja hem advertit en moltes ocasions.

Al mateix temps, fem notar també la situació que hem hagut de gestionar nosaltres mateixos com a treballadores i treballadors d'educació a nivell emocional davant la impotència que ha generat la manca de previsió, la manca de coherència dels criteris i la insuficiència dels recursos que el Departament d'Educació ha proporcionat per facilitar la gestió de la pandèmia als centres educatius públics.

CONFINAMENT COVID-19 I VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El confinament causat pel COVID-19 ha afectat de manera desigual els diferents col·lectius socials existents. En aquest article ens centrarem en les conseqüències que ha portat aquesta crisi sanitària a dos dels col·lectius més vulnerables de la nostra societat. El de les dones víctimes de la violència de gènere dins l'àmbit domèstic i el de les dones víctimes del tràfic de persones i/o d'explotació sexual.

Segons dades del Ministeri d'Igualtat, el confinament i la mateixa situació de crisi que aquest ha provocat -sanitària i econòmica, conseqüentment-, ha afectat de manera negativa el col·lectiu de les dones dins de les llars i d'aquelles que es troben en situació d'explotació sexual i/o de tràfic de persones.

En referència a les víctimes de violència de gènere en l'àmbit de la parella o exparella (dones, filles i fills), Dubravka Simonovic, jurista croata especialista en polítiques d'igualtat i Drets humans a l'ONU, ja va advertir sobre la possibilitat que el confinament augmentés la taxa de violència domèstica i els femicidis de parelles íntimes. Parlava de "la llar com un lloc de por i abús". Així mateix, preveia que la vulnerabilitat de les dones sotmeses en l'àmbit conjugal o de parella podia augmentar en situacions com la viscuda durant la pandèmia - confinament - ja que són moments on les xarxes i serveis medico-socials perden el seu pes i, fins i tot, desapareixen temporalment. Altres factors, com la pèrdua de treball i d'ingressos econòmics, han agreujat també les relacions abusives i han obligat les dones a viure situacions duríssimes dins de les seves pròpies llars. Situacions que majoritàriament no s'han denunciat per la conjuntura del moment.

Seguint aquesta mateixa línia trobem la teòrica política i feminista britànica coneguda per la seva posició crítica davant polítiques democràtico-liberals, Carole Pateman, que enuncia que hi ha una relació directa entre pandèmia i violència de gènere. Destaca l'aïllament social, l'estrès lligat a les pandèmies, les quarantenes, la inseguretat econòmica i la pobresa com a elements que potencien situacions abusives cap a les dones.

Així doncs, podem afirmar que en situacions de confinament les dones víctimes de violència de gènere dins l'àmbit domèstic, es troben en una situació de desampar agreujada per la impossibilitat de fugir de la seva pròpia llar i per la desaparició de recursos externs (ingressos econòmics, serveis medico-socials, xarxes familiars...), i esdevenen així un dels col·lectius més vulnerables de la nostra societat actual.

En aquesta mateixa conjuntura, trobem un altre grup en perill: el de les dones víctimes del tràfic de persones i/o d'explotació sexual. Aquest col·lectiu afegeix al risc propi de les dones maltractades per les seves parelles i exparelles, el fet de trobar-se abandonades per entitats i ONGs especialitzades que s'han vist obligades a limitar les seves actuacions i ajudes habituals: detecció, atenció i intervencions mèdico-psico-socials, ajudes econòmiques, assessorament en drets... D'aquesta manera, la seva vulnerabilitat s'ha vist augmentada. Més, si cal, en situacions d'aïllament familiar i social, desconeixement del lloc, de l'idioma...

Feta aquesta breu reflexió sobre les nefastes conseqüències del confinament en dones víctimes de la violència de gènere dins l'àmbit domèstic i en dones víctimes del tràfic o de l'explotació sexual, podem concloure afirmant que, una vegada més, la situació de la dona ha estat invisibilitzada. Ha faltat més ressonància mediàtica del problema femení i també un pla de contingència governamental efectiu que garanteixi la seguretat del propi col·lectiu.

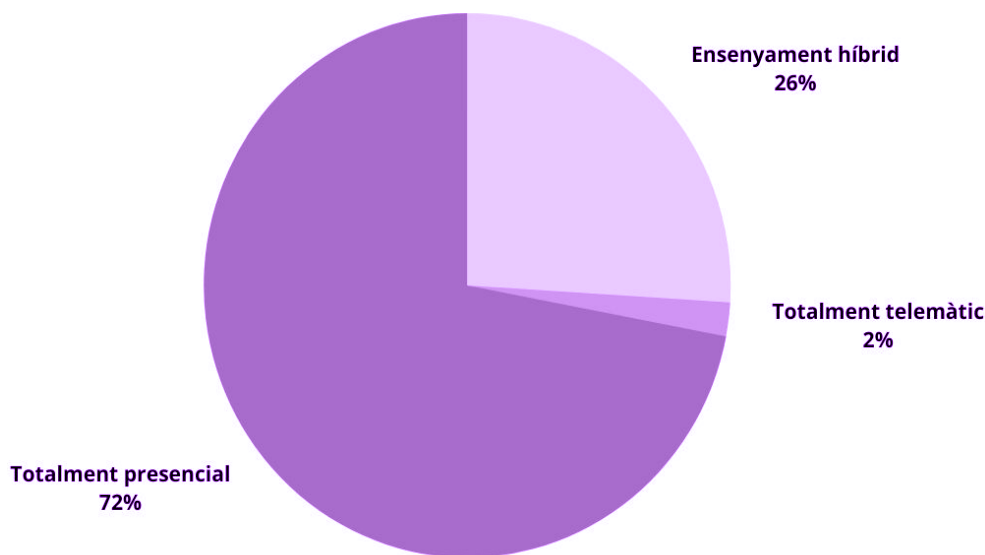
Encara hi som a temps!

TELETREBALL I CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR

Les dades que exposarem a continuació són relatives a una enquesta que vàrem dur a terme a finals del curs passat, essent una mostra d'un 11% del professorat.

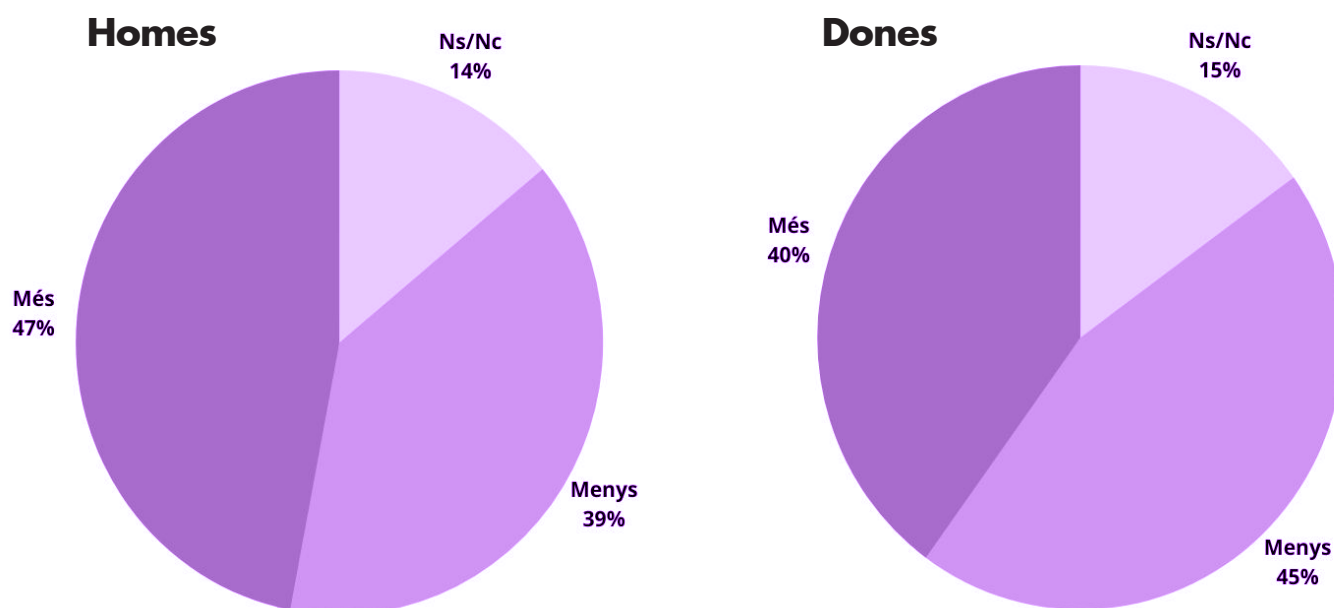
Davant la pregunta de quin és el model que prioritzen; presencial, híbrid o telemàtic, el resultat ha estat el següent:

Quin és el model preferent?: Presencial, híbrid o telemàtic

Davant el plantejament de si ha suposat per al professorat un increment/decrement de les hores lectives per al professorat, separant els resultats per gènere, obtenim les següents dades:

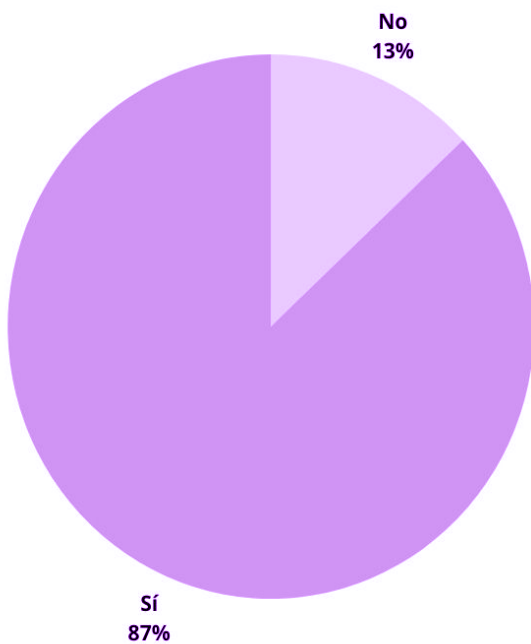
Quin increment/decrement d'hores lectives s'ha produït segons el gènere?:

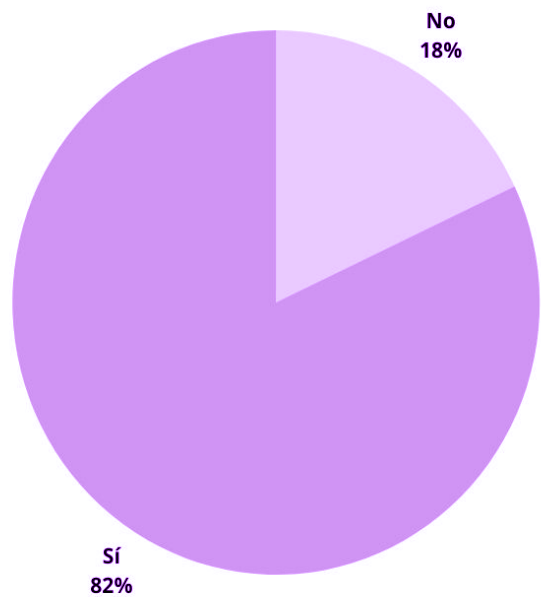
Davant el plantejament de si ha suposat per al professorat un augment del còmput setmanal de disponibilitat horària setmanal per al professorat, separant els resultats per gènere, obtenim les següents dades:

Ampliació jornada laboral setmanal

Homes

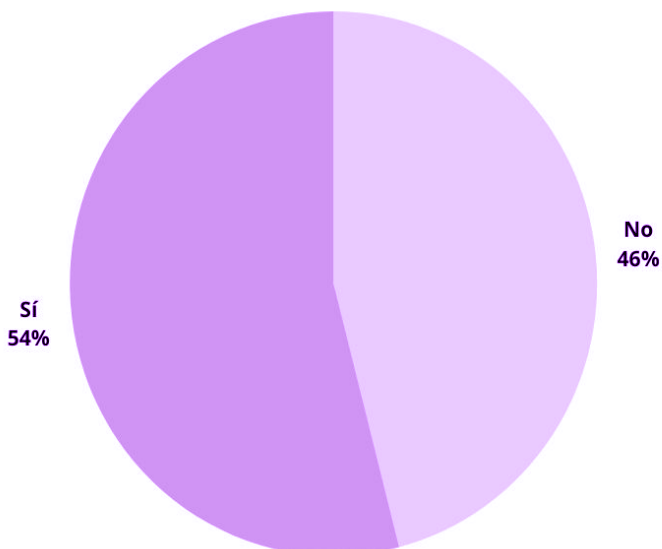
Dones

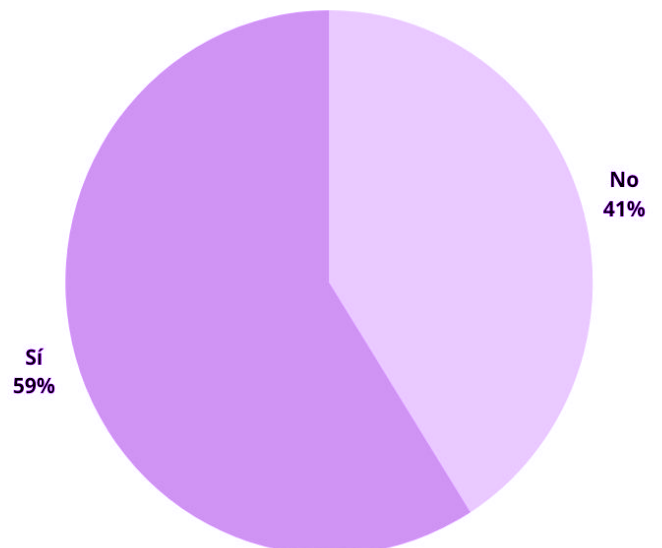
Davant el plantejament : "El treball telemàtic t'ha permès conciliar la teva vida laboral i familiar?", separant els resultats per gènere, obtenim les següents dades:

Conciliació vida familiar/laboral

Homes

Dones

Aquesta tendència de les darreres qüestions es manté davant els plantejaments de si ha estat possible la conciliació laboral i familiar durant els mesos de teletreball.

Aquesta tendència de les darreres qüestions es manté davant els plantejaments de si ha estat possible la conciliació laboral i familiar durant els mesos de teletreball.

Si bé és cert que en un col·lectiu laboral com el nostre realment les condicions laborals són en general equitatives per ambdós sexes, hem de

dir que la vivència per a les dones de dur a terme múltiples tasques dins el domicili és en termes generals encara una situació més habitual. La càrrega mental encara és molt més present en les dones que no pas en els homes. I això és així tant en circumstàncies pre-covid, com en circumstàncies de pandèmia.

Per concloure podem afirmar que més d'un 50 % del professorat ha vist com es complicava la conciliació de la vida laboral i familiar durant el període de confinament, obviant el gènere dels qui han contestat.

LES DONES PERJUDICADES PER L'ADMINISTRACIÓ ELS DARRERS MESOS

Les institucions en general no estan exemptes de responsabilitats pel que fa a la violència de gènere, sigui per acció o per omisió.

La violència institucional apareix recollida internacionalment a nombroses lleis i instruments jurídics.

Al 1993, la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona de la Assemblea General de Nacions Unides va declarar que una de les formes de violència física, sexual o psicològica era aquella perpetrada per l'Estat.

A nivell Europeu, el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones, anomenat Conveni d'Estambul, rati-

ficat per Espanya i vigent des del 1 d'agost del 2014, va reconèixer la dimensió institucional de la violència de gènere i l'obligació dels Estats d'indemnitzar a les dones.

A través d'aquest recorregut legislatiu comprovem que a Catalunya, si bé no hi ha legislació autonòmica que contempli la violència Institucional, d'alguna manera podem dir que té subscrits convenis internacionals. El fet que no existeixi aquest tipus de regulació específica és degut al fet que les estructures jurídiques androcèntriques no reconeixen la importància i entitat de les violències institucionals.

Des d'inici de curs al Departament d'Educació totes les persones que han estat tipificades com a

personal vulnerable s'han vist imbricades dins un períple administratiu i emocional per la manca de coordinació i comunicació de l'Administració. En aquest cas esmentem les dones embarassades però podríem fer extensiva aquesta situació a tot el personal tipificat com a vulnerable.

Tenint clares les dades en quant a la presència de dones essent un 77% com a treballadores del Departament d'Educació, afirmem que el fet que el departament d'educació no tingués previst un escenari concret per a les seves treballadores embarassades, ens porta a parlar de violència institucional.

La pressió a la qual han estat sotmeses les dones durant aquests darrers mesos amb una manca de

respecte total i absolut envers tot el col·lectiu de persones vulnerables és un exemple clar de violència institucional. Canvis de criteri sistemàtics entre professionals de la salut a l'hora de valorar la situació de risc en la qual s'han trobat, han generat un clima de tensió molt alt entre aquest col·lectiu.

El Departament d'Educació en tant que responsable laboral d'aquestes treballadores ens hauria d'haver donat resposta quan a finals de curs els vam exposar totes les casuístiques que caldria abordar de cares a inici de curs. En aquests moments encara reben missatges oposats respecte el risc que corren al seu lloc de feina.

EL PLA D'IGUALTAT DEL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ

Segons la Resolució 693/XII del Parlament de Catalunya, sobre el reconeixement i el garantiment dels drets de les dones:

1. El Parlament de Catalunya insta el Govern a avaluar, dins el primer semestre del 2020, l'execució de la programació 2019 del Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere i del Programa d'intervenció integral contra la violència masclista.

El primer paràgraf del document "Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat de Catalunya" del juny del 2019 diu:

És el deure de tot govern desplegar i aplicar la legislació aprovada pel seu corresponent Parlament, a fi de poder articular el que sigui necessari per avançar com a societat. El Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere 2019-2022, en desplegament d'allò establert a la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, és l'instrument que determina els objectius i les mesures de caràcter transversal que s'han d'aplicar per garantir l'equitat de gènere en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat.

Ni en aquest document ni en el que és d'àmbit específicament del Departament d'Educació; "Pla per la igualtat de gènere en el sistema educatiu", hi trobem específicament cap referència a les responsabilitats pròpies de l'administració pel que fa a la relació amb els seus treballadors/es.

Si bé a l'eix 6 del primer document hi podríem interpretar algun apartat que podria tenir alguna relació amb polítiques de contractació, en seria una interpretació.

Del document específic generat pel Departament d'Educació hem de dir d'una banda que està enfocat gairebé íntegrament a l'alumnat i a les tasques a realitzar amb l'alumnat, eludint tota la part de pròpies responsabilitats del departament en

relació amb les seves treballadores i d'altra banda posar èmfasi en què és un document del 2015, com podem veure a la imatge que il·lustra el text. La renovació dels plans d'igualtat ha de ser quartanual, de manera que durant el 2019 hauria estat necessari dur a terme aquesta revisió. En aquests moments, novembre del 2020, el pla que hi ha allotjat a la web del departament continua essent el del 2015.

Per tal de dur a terme plans efectius d'una banda caldrà que aquests documents siguin consensuats i treballats amb aquells qui representem a la comunitat educativa i d'altra banda, que s'hi destinin recursos.

Aprovat
en la sessió del Govern

del dia 20 GEN. 2015

El secretari del Govern

Detall del document "Pla per la igualtat de gènere en el sistema educatiu".

AL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ HI HA TREBALLADORES QUE ESTAN PERDENT LA FEINA PERQUÈ ESTAN EMBARASSADES O VOLEN QUEDAR-SE EMBARASSADES.

AL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ HI HA PERSONES A QUI NO SE'LS PERMET GAUDIR DE PERMISSOS DE CURA D'ALTRI SI VOLEN MANTENIR LES SEVES FEINES.

EL DECRET DE PLANTILLES ÉS EL MARC LEGAL QUE PERMET AQUESTES MALES PRAXIS. N'EXIGIM LA SEVA RETIRADA.

